

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

På flere forskellige lovområder er der fastsat regler om størrelsen af det beløb, som kan udbetales til en borger eller hvor stort et beløb, der skal betales i skatter og afgift. Det gælder bl.a. underholdsbidrag, børnetilskud, indførselsafgift og havneafgift.

Medmindre der i den specifikke lov er fastsat regler som sikrer, at der jævnligt foretages en regulering af disse satser, har der været en tendens til, at satserne ikke bliver løbende reguleret. Herved øges samfundets økonomiske ulighed lige så stille. Eksempelvis har mange af satserne i landstingslov om indførselsafgifter været de samme gennem flere år. Tilsvarende har f.eks. satsen for underholdsbidrag pr. barn været den samme siden 2008.

Når der på et tidspunkt opstår ønske om at justere satserne, har der derfor ofte været tale om at foretage relativt store justeringer på en gang. F.eks. blev satsen for underholdsbidrag ændret fra 4.548 kr. i 2007 til 6000 kr. pr. halvår i 2008, en stigning på 24 pct. Ofte har en del af begrundelsen for de store stigninger været, at der i mellemtiden har været store pris- eller lønstigninger.

For overførselsindkomsterne gælder, at den manglende løbende regulering af satserne udhuler værdien af indkomsten for den enkelte modtager. Borgere, hvis økonomi er afhængig af at modtage overførselsindkomster, vil således opleve et stigende pres på deres økonomi, indtil der efter flere år sker en justering af satsen. Presset på den enkelte og især de økonomisk dårligst stillede vil stige afhængigt af, hvor lang tid der går indtil der foretages en justering.

For skatter og afgifter gælder, at den manglende løbende regulering udhuler værdien af skatte- og afgiftsindtægterne, når skatten- eller afgiften er fastsat til et beløb i kroner og ører. Er den pågældende skat eller afgift fastsat i procenter, følger værdien automatisk udviklingen i priser eller indkomster (lønninger). En løbende udhuling af kommunernes og selvstyrets skatte- og afgiftsindtægter modsvarer af tilsvarende skatte- og afgiftslettelser for de berørte virksomheder og borgere. Der er en overordnet tendens til at lettelserne især kommer de økonomisk velstillede til gode.

Tilsvarende har en række sociale satser som f.eks. almindeligt plejevederlag til plejefamilier og lomme- og tøjpenge til børn, som er anbragt uden for hjemmet, ikke været reguleret længe.

Dette har betydet, at der er sket en løbende udhuling af satserne og dermed af værdien af de ressourcer, som afsættes til bl.a. børneområdet.

Både i forhold til overførselsindkomster, de sociale satser og en række skatter og afgifter kan der være fordele forbundet med at foretage en løbende årlig justering af satserne. Skatte- og Velfærdskommissionen foreslog således, at der for alle sociale ydelser skal foretages en årlig regulering med inflationen (reguleringspristallet), hvilket vil holde købekraften af de sociale ydelser uforandret. Dermed kan modtagere af ydelserne opretholde levevilkårene i tilfælde af prisstigninger. Dette sikrer ikke automatisk en uændret fordelingsprofil, da lønningerne typisk stiger mere end priserne.

Alternativt nævner kommissionen muligheden for at overførselsindkomsterne reguleres med lønudviklingen. Dermed ændres indkomstfordelingen mellem erhvervsaktive og modtagerne af overførselsindkomster ikke over tid.

Når der i lovforslaget lægges op til at benytte kommissionens alternativ, hvor satstilpasningsprocenten reguleres i forhold til lønudviklingen, skyldes det især et ønske om at lade overførselsindkomsterne følge med væksten i det øvrige samfund.

De nuværende overførselsindkomster anses generelt for at ligge på et ret lavt niveau. Der er derfor god grund til at sikre modtagerne en løbende andel i den almindelige velstandsstigning. En løbende regulering af overførselsindkomsterne svarende til udviklingen i det offentlige lønninger vil samtidig medvirke til at mindske en stigning i uligheden mellem de, som er indenfor og dem som er udenfor arbejdsmarkedet.

De danske erfaringer med automatisk dyrtidsregulering synes ligeledes at tale for at udvise forsigtighed med at regulere satser baseret på reguleringspristallet. Automatisk dyrtidsregulering for lønninger blev både på det offentlige og det private arbejdsmarked almindelig i Danmark fra 1919. Reguleringen omfattede også visse danske overførselsindkomster. Dyrtidsreguleringen fulgte udviklingen i priserne og byggede på det danske reguleringspristal. Ordningen blev suspenderet i 1983 og afskaffet endeligt i 1987 som led i bekæmpelse af den daværende meget høje inflation.

Den automatiske dyrtidsregulering i Danmark blev for så vidt angår overførselsindkomsterne og visse andre satser, herunder nogle skatte- og afgiftssatser, afløst af en satsreguleringsordning i 1990. I dag fastsættes satsreguleringen på grundlag af årslønsudviklingen på det danske arbejdsmarked.

Når der alene tages udgangspunkt i ændringerne i de offentligt ansattes årsløn skyldes det, at der ikke foreligger tilstrækkelige statistiske oplysninger om lønudviklingen på det private arbejdsmarked. Den offentlige og den private lønudvikling antages i det væsentlige at svare til hinanden, idet det offentlige og det private konkurrerer om den samme arbejdskraft. Det har

herudover i en årrække været en målsætning at fastholde en lavere lønudvikling i den offentlige sektor end i den private sektor.

2. Hovedpunkter i forslaget

Med henblik på at sikre mulighed for en årlig ens regulering af overførselsindkomsterne samt af skatter og afgifter m.v. foreslås, at der for hvert finansår fastsættes en satstilpasningsprocent.

Satstilpasningsprocenten fastsættes som den procentvise ændring i de offentligt ansattes årsløn i det lønår, der ligger 2 år forud for finansåret. Når der alene tages udgangspunkt i ændringerne i de offentligt ansattes årsløn skyldes det, at der ikke foreligger tilstrækkelige statistiske oplysninger om lønudviklingen på det private arbejdsmarked.

Årslønnen opgøres som en sammenvejning af bruttoårslønnen for de offentligt ansatte eksklusiv bidrag til arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger m.v.

Beregningsmetoden og beregningsgrundlaget vil blive nærmere fastlagt ved en bekendtgørelse.

Satstilpasningsprocenten bekendtgøres på selvstyrets hjemmeside hvert år i august måned.

Herudover foreslås en definition af ”aktuel indkomst”. Bestemmelsen tager sigte på, at der på tværs af de forskellige lovområder anvendes en ensartet definition af, hvad der skal forstås ved ”aktuel indkomst”.

På flere lovområder afhænger størrelsen af et eventuelt tilskud eller en eventuel takstbetaling af borgerens og vedkommendes ægtefælle eller samlevers skattepligtige indkomst.

Oplysningerne om den skattepligtige indkomst kan være op til 2 år gamle, og afspejler derfor ikke længere borgerens aktuelle indkomstforhold.

På nogle lovområder er man derfor gået over til at anvende borgerens, ægtefællens og samleverens aktuelle indkomst som grundlag for afgørelserne. Det har dog vist sig at være mest hensigtsmæssigt, at der ”centralt” fastsættes en definition af begrebet, således at der på de øvrige lovområder kan henvises til denne bestemmelse for at fastlægge definitionen. Herved undgås også, at der, mere eller mindre utilsigtet, opstår forskellige definitioner af samme begreb undervejs.

Bl.a. for at kunne tage højde for tilflytninger, overgang til ansættelse efter afsluttet uddannelse og lignende, indeholder forslaget en regel for, hvornår ydelser m.v. skal beregnes ud fra den forventede ”aktuelle indkomst”.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Satstilpasningsprocenten vil bl.a. kunne anvendes i forhold til følgende satser, som i dag bliver reguleret med reguleringsprisindekset: Ydelser i henhold til Inatsisartutlov om førtidspension og Inatsisartutlov om alderspension. Det drejer sig om 613,5 mio. kr. i 2015 ifølge Grønlands Statistik, som fremover kan blive reguleret med satstilpasningsprocenten i stedet for reguleringsprisindekset.

Herudover forventes satstilpasningsprocenten også at kunne vise sig relevant på en række andre områder.

Det drejer sig om bl.a. barselsdagpenge og vederlag for pleje af en vidtgående handicappede, der i dag begge reguleres på grundlag af udviklingen i SIK's mindsteløn. Da der ikke forventes, at være nogen systematisk forskel på udviklingen i SIK's mindsteløn og udviklingen i de offentlige lønninger, forventes en eventuel overgang til satstilpasningsprocenten ikke at påvirke de offentlige udgifter.

Desuden drejer det sig om beskæftigelsesvederlaget, der ikke reguleres i dag. Beløbet udgjorde 3,2 mio. kr. i år 2015 ifølge de kommunale regnskaber. Da udgifterne til beskæftigelsesvederlag er en del af kommunernes bloktilskud, som bliver pris- og lønreguleret (PL-reguleret), svarer merudgifterne ved at anvende satstilpasningsprocenten til forskellen mellem PL-regulering og satstilpasningsprocenten.

Hertil kommer en række satser, som er fastsat i finansloven, i bekendtgørelser eller i cirkulærer. Det drejer sig om følgende: Underholdsbidrag, børnetilskud, grænsen for hvornår der kan bevilges hjælpeforanstaltninger i landtingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap, grænser for tilskud efter bekendtgørelse om grænsebeløb, egenandel og minimums- og maksimumsbeløb for boligsikring, børnetillæg i Inatsisartutlov om alderspension, i Inatsisartutlov om førtidspension og i Inatsisartutlov om uddannelsesstøtte, logiudgifter til beboere på Selvstyrets kollegier (som er en indtægt), stipendier til studerende, bisidderhonorar, honorar til personlig rådgiver, almindeligt plejevederlag, akut anbringelse af børn, forældrebetaling (som er en indtægt), døgnophold på ældreinstitution, lomme- og tøjpenge, kostpenge og lommepenge til patienter på sygehuse. Disse satser bliver ikke reguleret løbende i dag. Beslutes det at satstilpasningsprocenten også skal finde anvendelse på disse satser, vil det medføre merudgifter.

Med undtagelse af underholdsbidrag, børnetillæg i Inatsisartutlov om uddannelsesstøtte, logiudgifter til beboere på Selvstyrets kollegier, stipendier til studerende og børnetilskud, er disse satser helt eller delvist finansieret via det kommunale bloktilskud. Merudgifterne ved at anvende satstilpasningsprocenten på disse ydelser svarer således til forskellen mellem PL-regulering og satstilpasningsprocenten. Satserne for stipendier til studerende bliver løbende PL-reguleret i finansloven.

I alt drejer det sig ifølge de kommunale regnskaber og Landskassens regnskab om 162,7 mio. kr. i 2015 som i givet fald skal finansieres med forskellen mellem PL-regulering og satstilpasningsprocenten.

Det er således kun i forbindelse med underholdsbidrag, børnetillæg i Inatsisartutlov om uddannelsesstøtte, logiudgifter til beboere på Selvstyrets kollegier og børnetilskud, at en tilpasningsprocent vil slå fuldt igennem. Ifølge Grønlands Statistik og Landskassens regnskab drejede det sig om samlede udgifter på 78,5 mio. kr. i 2015, som skal finansieres med den fulde ændring af satstilpasningsprocenten.

I den langsigtede økonomiske model "Holdbarhedsmodellen" opereres med en årlig realvækst på 1,25 % og en årlig inflation på 1,75 %, som giver en forventet årlig ændring i de offentligt ansattes årsløn på 3 %. PL-reguleringen, som bruges i finansloven, er på 2,375 %.

Ved beregning af lovforslagets økonomiske konsekvenser fremskrives med "Holdbarhedsmodellens" tal for årene 2021 og 2022, da modellen forventes at beskrive den langsigtede udvikling i lønninger og priser.

For årene 2019 og 2020 fremskrives med gennemsnittet af prisdelen og gennemsnittet af løndelen i PL-satsen fra finanslovene i 2015, 2016 og 2017, da dette beskriver den kortsigtede udvikling i priser og lønninger bedre. Dette giver for 2019 og 2020 en realvækst på 0,43 % og en årlig inflation på 1,03 %, som giver en forventet årlig ændring i de offentligt ansattes årsløn på 1,46 %. PL-reguleringen er så 1,25 %.

På den baggrund forventes forslaget, at kunne medføre en samlet merudgift for de offentlige kasser på 4,1 mio. kr. i 2019, 4,2 mio. kr. i 2020, 10,9 mio. kr. i 2021 og 11,1 mio. kr. i 2022.

Satstilpasningsprocenten vil også kunne anvendes i forhold til en række satser på skatte- og afgiftsområdet, som ikke bliver reguleret i dag. Det anslås at dreje sig om indtægter i 2015 på ca. 583 mio. kr.

En satstilpasning vil på samme baggrund kunne give merindtægt til det offentlige på ca. 8,5 mio. kr. i 2019, 8,7 mio. kr. i 2020, 18,0 mio. kr. i 2021 og 18,6 mio. kr. i 2022.

Dermed vil Landskassen samlet få en merindtægt på 4,4 mio. kr. i 2019, 4,5 mio. kr. i 2020, 7,1 mio. kr. i 2021 og 7,5 mio. kr. i 2022.

Forslaget har ikke til hensigt at skabe en merindtægt til det offentlige, men blot at sikre en løbende og ensartet regulering af en række satser. Eventuelle merindtægter fra satstilpasninger forventes derfor at medgå til finansiering af et forbedret samspil mellem skatte-, social- og boligområdet. Merindtægterne tænkes således afsat til at forbedre forholdene for de

lavestlønnede. Dette gør samtidig, at forslaget ikke forbedrer de langsigtede offentlige finanser.

Grønlands Statistik vil udarbejde de statistikker som skal danne grundlag for satstilpasningsprocenten. Forslaget forventes at medføre merudgifter for Grønlands Statistik i størrelsesordenen 225.000 kr. i 2018 og 175.000 kr. i 2019 og frem.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vurderes i begrænset omfang at kunne påvirke erhvervslivet, såfremt det besluttes at regulere en række skatte- og afgiftssatser med satstilpasningsprocenten. Det vurderes også, at en stor del af afgifterne i givet fald vil blive betalt af forbrugerne, og dermed vil forslaget påvirke erhvervslivet minimalt.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ingen konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Overgang til regulering med satstilpasningsprocenten vil over tid stille førtidspensionister og alderspensionister bedre end efter den nuværende ordning, da deres ydelser vil blive reguleret med den offentlige lønudvikling.

I det omfang andre sociale ydelser m.v. omfattes af satstilpasningsprocenten vil modtagerne som minimum blive stillet på samme måde som i dag og i mange tilfælde bedre end i dag. Forslaget understøtter således, at den relative forskel mellem de som modtager ydelser, der satstilpasses, og lønmodtagerne ikke ændres. Herved modvirkes stigende økonomisk ulighed.

Forbrugerne vil blive stillet en smule dårligere, såfremt en række skatte- og afgiftssatser vil blive løbende reguleret. Det vurderes, at der vil være en beskeden påvirkning af den enkelte forbruger, da afgifter udgør en lille del af den typiske forbrugers forbrug.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have andre konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har i perioden 13. januar til 15. februar 2017 været til høring hos alle departementer i Selvstyret, Grønlands Erhverv, SIK og NUSUKA samt hos KANUKOKA med høringsfrist den 15. februar 2017.

Lovforslaget har endvidere været offentliggjort på www.naalakkersuisut.gl, under høringsportalen i perioden 17. januar til 15. februar 2017.

Efter henstilling fra Inatsisartuts Lovtekniske Funktion er § 5 og § 6 i det lovforslag, som blev sendt i høring, udgået. Der forventes i stedet fremsat et lovforslag på en senere samling, omfattende de konkrete lovbestemte beløb, som fremadrettet vil blive reguleret med satstilpasningsprocenten.

Der var ved udløbet af høringsfristen modtaget hørings svar fra KANUKOKA, Grønlands Erhverv (GE), SIK, Råstofdepartementet, Departementet for Selvstændighed, Natur, Miljø og Landbrug, Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender og Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger.

Modtagne bemærkninger er nedenfor anført med almindelig skrift, mens Naalakkersuisuts kommentarer er anført med *kursiv*.

KANUKOKA konstaterer, at der i meget vidt omfang er tale om kopiering af tekst fra den danske lov om en satsreguleringsprocent.

Den danske lov om en satsreguleringsprocent er på flere områder forskellig fra nærværende lovforslag. Den danske lov tager eksempelvis udgangspunkt i bruttoårslønnen for arbejdere og funktionærer på det danske arbejdsmarked, ligesom loven indeholder en såkaldt satsreguleringspulje. Dette lovforslag tager sigte på ændringerne i de offentligt ansattes årsløn i Grønland og indeholder ikke en satsreguleringspulje. Desuden er beregningsmetoder m.v. i den danske lovgivning væsentligt mere komplekse end tilfældet er i dette lovforslag.

KANUKOKA finder, at det bør overvejes mere konsekvent at gennemføre den danske lovmodel, hvis man vil indføre en satsregulering efter tilsvarende principper, som gælder i Danmark.

Det er ikke hensigten med dette lovforslag at indføre en satstilpasning efter den danske model.

KANUKOKA mener, at der bør gennemføres en konsekvent og tilbunds gående gennemgang af eksisterende lovgivning med henblik på en samlet stillingtagen til hvilke beløb og satser, som skal reguleres efter den nye metode og at dette herefter gennemføres ved ændringer i de respektive love eller indskrives i lovforslaget som en samlet tilpasning af eksisterende lovgivning.

Som i indledningen til dette punkt er § 5 og § 6 i det forslag som var i høring udgået af det endelige lovforslag.

KANUKOKA finder, at det bør overvejes, om der er grundlag for at indføre en satsreguleringspulje til forbedring af vilkårene for overførselsindkomsterne og svage grupper.

En sådan pulje vil i praksis kun omfatte et beskedent beløb (10 pct. af afgiftsindtægterne udgør mindre end 900.000 kr.). I øvrigt bemærkes, at den danske satsreguleringspulje finansieres af de, som modtager sociale ydelser. En satsreguleringspulje som foreslået vil således ikke være i harmoni med lovforslagets delmålsætning om at begrænse stigende økonomisk ulighed.

De økonomiske konsekvenser for kommunerne er utilstrækkeligt beskrevet.

Beskrivelsen er søgt udbygget, jf. ovenfor under 3.

I et land med kun 4 kommuner, bør det være muligt at angive forventede økonomiske konsekvenser for hver enkelt kommune.

Det er ikke muligt at opgøre stigningerne i afgiftsprovenuerne kommunevis. For de enkelte kommuner forventes lovforslaget at medføre ingen eller meget begrænsede merudgifter, idet kommunerne enten kompenseres via refusioner fra selvstyret eller via pris- og lønfremskrivninger af bloktilskuddet. Det synes derfor ikke formålstjenligt at opgøre de økonomiske konsekvenser kommunevis.

Det bør overvejes at indføre en bagatelgrænse for tilpasning.

Som udgangspunkt forventes tilpasningerne håndteret via IT, hvorfor det kun vil være forbundet med et begrænset ressourceforbrug at gennemføre tilpasningerne.

KANUKOKA opfordrer til, at lovforslaget udvides med en bestemmelse som sikrer, at det kommunale bloktilskud automatisk reguleres svarende til satstilpasningen på de satsregulerede bloktilskudsdekkede områder.

Bloktilskuddet til kommunerne fremskrives allerede via en pris og lønfremskrivning. Der er ikke med lovforslaget taget stilling til, om denne fremskrivning skal erstattes af en fremskrivning med satstilpasningsprocenten på de satsregulerede områder. Det synes mest hensigtsmæssigt, om dette spørgsmål drøftes mellem parterne i forbindelse med kommende bloktilskudsforhandlinger.

KANUKOKA foreslår, at lovens titel ændres så det fremgår af titlen at loven også ændrer andre love.

Forslaget er ikke indarbejdet.

KANUKOKA foreslår, at det overlades til de enkelte love at tage stilling til, hvorledes reguleringen skal ske.

Forslaget er indarbejdet.

KANUKOKA finder, at reguleringsmetoden er behæftet med usikkerhed i grønlandsk sammenhæng. Det bør beskrives nærmere, hvordan ”offentligt ansatte” defineres. KANUKOKA opfordrer til, at det statistiske beregningsgrundlag udarbejdes og forelægges Inatsisartut inden lovforslagets behandling.

I bemærkningerne til § 2 anføres, at statistikken vil omfatte ansatte ved selvstyret og i kommunerne. Selvstyret anses almindeligvis for udover ansatte under Naalakkersuisuts administration i form af departementer, styrelser, institutioner m.v. også at omfatte de nettostyrede virksomheder, mens offentligt ejede aktieselskaber m.v. ikke henhører under selvstyret. Lovforslagets § 4 bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om beregningsgrundlaget. Bestemmelsen skal bl.a. give mulighed for at fastsætte regler om, hvordan gruppen af offentligt ansatte skal afgrænses og om hvordan lønningerne skal opgøres mere præcist. Der udestår på nuværende tidspunkt et arbejde med at klarlægge præcist hvilke data, der er til rådighed og hvilke data, der skal indgå i beregningerne. Disse forhold forventes nærmere beskrevet i bekendtgørelsen. Da der således fortsat arbejdes med at fastlægge det mere præcise beregningsgrundlag, vil det ikke være muligt at forelægge dette for Inatsisartut inden lovforslagets behandling. Et sådant statistisk grundlag anses herudover som uforholdt i forhold til Inatsisartuts politiske stillingtagen til ikke mindst lovforslagets overordnede principper.

KANUKOKA finder, at satstilpasningerne bør fastsættes i bekendtgørelsesform. Dette sikrer et historisk grundlag for udviklingen i procenterne, og eventuelle problemstillinger knyttet til retsvirkningerne vil blive mindre.

Det forekommer at være en ret formel og tung procedure, der lægges op til. Behovet for at kunne dokumentere den historiske udvikling vil kunne imødekommes på anden vis, eksempelvis ved at vise de tidligere års satstilpasningsprocenter i forbindelse med offentliggørelsen af det kommende års tilpasningsprocent. Retsvirkningerne af satstilpasningsprocenten vil være knyttet til dette lovforslag, til en udstedt bekendtgørelse eller til den eller de relevante bestemmelser, som måtte blive indsat i de regler, som gælder for beløb og satser. Der synes således ikke at være knyttet et særskilt retssikkerhedshensyn til, at den årlige satstilpasningsprocent skal fastsættes ved bekendtgørelse.

KANUKOKA går ud fra, at det for eksempel er ændringer i ferielovgivningen og barselslovgivningen som kan resultere i ændringer i det statistiske grundlag.

Dette kan bekræftes. Et andet eksempel kan være ændringer i arbejdstid.

I forbindelse med § 5 finder KANUKOKA det uklart, hvorfor beløbene/satserne i indkomstskattelovens § 11, stk. 2, § 22, stk. 2, nr. 4 og § 81, stk. 4 ikke skal satstilpasses.

§ 5 er efterfølgende udgået af lovforslaget.

Endvidere går KANUKOKA ud fra, at henvisningen til indkomstskattelovens § 72 a, stk. 4 i stedet burde være til stk. 5.

§ 5 er efterfølgende udgået af lovforslaget.

KANUKOKA er ikke klar over hvilken lov, der henvises til i § 5, stk. 5.

§ 5 er efterfølgende udgået af lovforslaget.

KANUKOKA bemærker til § 5, stk. 6, at det forekommer tilstrækkeligt at henvise til § 1, stk. 1, nr. 1-17, idet nr. 9 alene har litra a og b.

§ 5 er efterfølgende udgået af lovforslaget.

KANUKOKA finder det uklart, hvorfor afgiftssatserne på biler ikke omfattes af satstilpasningen.

§ 5 er efterfølgende udgået af forslaget.

I forbindelse med § 5, stk. 7, bemærker KANUKOKA, at det er væsentligt, at der i loven gives den korrekte titel på den lov, der ændres.

§ 5 er efterfølgende udgået af lovforslaget,

KANUKOKA noterer sig, at afgiftstillægget i § 2, stk. 3, i landstingslov om afgift af motorkøretøjer ikke skal satstilpasses.

§ 5 er efterfølgende udgået af lovforslaget.

KANUKOKA anbefaler, at tidspunktet i forslagets § 3 for offentliggørelse af reguleringssatsen fremrykkes til eksempelvis 1. juni.

Naalakkersuisut vil bestræbe sig på at offentliggørelsen af satstilpasningsprocenten sker så tidligt som muligt og gerne omkring den 1. juni. Det er dog en forudsætning, at de data som skal indgå ved beregningerne er klar, hvilket bl.a. forudsætter, at kommunerne og selvstyrets regnskaber, herunder særligt lønregnskaberne, er afsluttede. Det har forekommet, at regnskabsafslutningerne er trukket ud, hvorfor det er anset hensigtsmæssigt at fastholde, at offentliggørelsen af tilpasningsprocenten senest skal ske i august.

KANUKOKA spørger, hvorfor beregningssatserne i førtidspensionslovens § 15, stk. 3 og 4, og § 17, stk. 5 ikke skal satstilpasses.

§ 6 er efterfølgende udgået af lovforslaget.

KANUKOKA efterlyser, hvorfor beregningssatserne i § 17, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 15 af 30. juni 2016 om førtidspension ikke skal satstilpasses.

§ 6 er efterfølgende udgået af lovforslaget

KANUKOKA finder ikke, at forslagets § 7 (det fremsatte lovforslags § 5) giver mening. I den nuværende formulering vil § 7 ikke selvstændigt danne grundlag for en ændret indkomstberegning. Samtidig bør der gøres rede for, hvorledes overgangen til et ændret indkomstbegreb skal gennemføres administrativt.

Bestemmelsen har undergået en række ændringer, siden den var i høring. Bestemmelsen har alene til formål at fastlægge principperne for, hvordan en persons aktuelle indkomst opgøres. Hvorvidt det er den aktuelle indkomst eller den skattepligtige indkomst, der skal danne grundlag for tildeling af en offentlige ydelse, beror herefter på de regler, der er fastsat i de respektive love. Det vil således også være mest korrekt at beskrive de administrative konsekvenser af en eventuel ændring fra skattepligtig indkomst til aktuel indkomst i de respektive love.

KANUKOKA bemærker, at der formentlig er en fejl i lovforslagets § 8, stk. 2 (det fremsatte lovforslags § 6, stk. 2).

Forslaget er indarbejdet.

GE har forståelse for, at der indføres satstilpasning af visse offentlige ydelser og visse satser for beskatning af offentlige løngoder. GE mener dog ikke, at der er en sammenhæng mellem afgifterne på hellefisk og lønstigningerne i det offentlige. Afgifterne på hellefisk bør vurderes konkret ud fra verdensmarkedsprisen.

Forslaget om, at afgiftssatsen på sild, lodde, makrel, torsk, kuller, sej og rødfisk omfattes af satstilpasningen er udgået af lovforslaget. Det har ikke været en del af forslaget, at afgiften på hellefisk også skulle reguleres, idet der for hellefisk allerede er indarbejdet en reguleringsmekanisme i hellefiskeafgiftsloven.

GE kan ikke tilslutte sig, at afgiften på visse drikkevarer fremstillet i Grønland reguleres med statstilpasningsprocenten. Stigningen vil bremse udviklingen af den begrænsede egenproduktion.

Reglerne er udgået af forslaget.

GE tilslutter sig, at der sker en løbende regulering af alderspensionen og førtidspensionen. GE bemærker, at en satstilpasningsprocent vil øge inflationen.

Reglerne er udgået af forslaget.

SIK kan tilslutte sig, at satstilpasningsprocenten årligt reguleres i forhold til lønudviklingen. Dette vil bl.a. tilgodese, at overførselsindkomsterne reguleres i takt med den almindelige velstandsudvikling i samfundet. Hvad angår skatter og afgifter, ses en årlig regulering at sikre, at der ikke sker uforholdsmæssige store hop i reguleringen, modsat såfremt en regulering sker med års mellemrum.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender er som udgangspunkt enig i, at det er uhensigtsmæssigt, at der på de forskellige lovområder er stor variation i måden, hvorpå beløb, ydelser mv. bliver reguleret. For så vidt angår socialområdet er der ligeledes forskellig praksis i måden, hvorpå sociale ydelser, herunder tilskud, reguleres på.

Departementet kan tilslutte sig, at førtids- og alderspension omfattes af en satstilpasningsprocent, som lovforslaget lægger op til. Hvilke andre sociale ydelser, herunder f.eks. børnetilskud, boligsikring, underholdsbidrag og diverse vederlag, tillæg og tilsvarende i den sociale lovgivning, som eventuelt også kunne blive reguleret af en satstilpasningsprocent, kan Departementet på nuværende tidspunkt ikke forholde sig til. Der pågår aktuelt et afdækningsarbejde af samspillet mellem en række sociale ydelser. Beregninger viser, at der for nogle borgere er begrænset økonomisk gevinst ved at gå fra offentlig forsørgelse i beskæftigelse, bl.a. som følge af manglende samspil mellem sociale ydelser, skattesystem mv. Afdækningen af samspillet vil kunne danne grundlag for eventuelle justeringer af en række ydelser, herunder bl.a. i forhold til regulering af ydelserne. Dette bør man selvsagt være opmærksom på. Endelig skal Departementet gøre opmærksom på, at henvisningerne i lovforslagets § 6 (om førtids- og alderspension) er både uklare og ukorrekte. Er det både sats, tillæg og beløbsgrænser, der ønskes omfattet af satstilpasningsprocent?

Forslagets § 6 og dermed ændringerne af førtids- og alderspensionslovene er udgået. Der er ikke noget til hinder for at afvente afdækningen af samspilsproblematikkerne, inden der tages stilling til hvilke øvrige sociale ydelser, der bør reguleres med satstilpasningsprocenten. For helhedens skyld er der ovenfor i forbindelse med omtalen under punkt 3 af de administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige lagt til grund, at de sociale satser i udgangspunktet vil blive reguleret med satstilpasningsprocenten. Hvorvidt dette vil ske i praksis afventer som nævnt bl.a. afdækningen af samspilsproblematikkerne.

Lovforslagets § 6 er udgået.

Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger synes det er vigtigt, at ydelsesmodtagerne kan opretholde levevilkårene i tilfælde af prisstigninger, hvilket

vil gøre det muligt for dem at betale husleje m.v. Departementet anmoder også om længere høringsfrist.

Som nævnt afventes afdækningen af samspilsproblematikkerne, inden der tages stilling til, hvilke sociale ydelser, der bør reguleres med satstilpasningsprocenten. Lovforslaget har været i høring i perioden 13. januar til 15. februar 2017, svarende til mere end 4 uger, hvilket sædvanligvis anses for tilstrækkeligt for Selvstyrets departementer.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Det foreslås, at der for hvert finansår fastsættes en satstilpasningsprocent. Satstilpasningsprocenten skal danne grundlag for en årlig regulering af visse overførselsindkomster samt skatter og afgifter.

Ved overførselsindkomster forstås offentlige ydelser, der bl.a. udbetales som kompensation for bortfald af arbejdsindtægter samt som tilskud afhængig af familie- og boligforhold.

Reguleringen sker en gang årligt almindeligvis pr. 1. januar med finansårets satstilpasningsprocent. Ved reguleringen med satstilpasningsprocenten er det de aktuelle indtil da gældende beløb, der reguleres.

Til § 2

Bestemmelsen i stk. 1 indeholder reglerne om fastsættelsen af tilpasningsprocenten. I stk. 2 defineres begrebet "lønåret" som det år, der ligger to år forud for det finansår, tilpasningsprocenten skal fastsættes for.

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 indebærer, at satstilpasningsprocenten skal beregnes på grundlag af ændringen i årslønnen. Det er ændringen af årslønnen i året, der ligger to år forud for det år, satstilpasningsprocenten vedrører, set i forhold til året tre år forud, som beregnes. Satstilpasningsprocenten for 2020 skal således fastsættes på grundlag af ændringen i årslønnen i 2018 i forhold til 2017.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 indeholder de grundlæggende bestemmelser om beregningen af den årslønsudvikling, der ligger til grund for fastsættelsen af satstilpasningsprocenten.

Beregningen vil ske på grundlag af en årlig lønstatistik for offentligt ansatte, som Grønlands Statistik vil udarbejde. Statistikken vil omfatte ansatte ved Grønlands Selvstyre og kommunerne.

Det foreslås i stk. 3, 1. pkt., at der i bruttoårslønnen skal foretages fradrag for bidrag til arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger. Der henses herved til, at overførselsindkomster ikke indgår ved beregning af opsparingsgrundlaget efter Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning.

Til § 3

Naalakkersuisut bekendtgør hvert år senest i august måned satstilpasningsprocenten. I praksis forventes Grønlands Statistik at forestå dette som en del af institutionens løbende udgivelser.

Til § 4

Det foreslås at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om beregning af satstilpasningsprocenten bl.a. med henblik på, at kunne tage højde for eventuelle fremtidige ændringer af lønberegninger m.v.

Til § 5

Det foreslås i stk. 1, at en persons aktuelle indkomst er vedkommendes skattepligtige indkomster og pensioner omfattet af § 39 a i landstingslov om indkomstskat i en periode på 12 måneder.

Som udgangspunkt indgår alle skattepligtige indkomster ved opgørelsen af en persons aktuelle indkomst, dvs. alle A-indkomster, herunder indkomster omfattet af § 70 og § 71, stk. 1, i landstingslov om indkomstskat, og B-indkomster, som f.eks. overskud ved selvstændig erhvervsvirksomhed, indhandling, pensioner omfattet af indkomstskattelovens § 39 a, uddannelsesstøtte, renteindtægter, honorarer, plejevederlag, værdi af frie goder o.l. Der lægges dog op til i stk. 4, at dette udgangspunkt kan modereres, idet Naalakkersuisut foreslås bemyndiget til ved bekendtgørelse at fastsætte, at der kan ses bort fra visse indkomster, jf. nærmere nedenfor i forbindelse med stk. 4.

Perioden fastsættes med udgangspunkt i de data, som er tilgængelige på det tidspunkt, der træffes afgørelse i en sag. Skal der f.eks. træffes afgørelse i november, vil der almindeligvis foreligge indkomstdata for september og 11 måneder bagud.

I forbindelse med opgørelsen fratrækkes det standardfradrag, som i medfør af indkomstskattelovens § 21, stk. 1, er fastsat for det år, hvori afgørelsen træffes. Såfremt

afgørelsen om tildeling af et tilskud, en social ydelse, eller fastsættelse af en takst, træffes på grundlag af husstandens aktuelle indkomst, kan der ikke ske fradrag af standardfradrag for personer under 18 år, ligesom der højst kan fratrækkes standardfradrag for 2 personer per husstand.

Efter stk. 3 skal der ses bort fra skattepligtige indbetalinger til pensionsordninger som nævnt i § 39 a i landstingslov om indkomstskat. Der tages herved hensyn til, at de som benytter en udenlandsk pensionsopsparing ikke stilles ringere end de, som benytter en grønlandsk ordning i relation til modtagelse af sociale ydelser m.v.

Endvidere foreslås, at der ses bort fra ydelser i henhold til landstingsforordning om offentlig hjælp i det omfang ydelserne er skattepligtig indkomst for modtagerne.

Det foreslås i stk. 4, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om beregningen af den aktuelle indkomst. Der henses herved til, at der er en række tekniske og praktiske udfordringer forbundet med at indsamle de relevante indkomstoplysninger på en måde, som bl.a. sikrer, at de samme indkomster ikke medregnes mere end en gang. For at undgå en sådan situation kan det blive nødvendigt at fastsætte, at der skal ses bort fra visse indkomster ved beregningen af en persons aktuelle indkomst. Tilsvarende kan der være grund til at se bort fra en persons indkomst fra udbytter fra udlandet, uanset at udbyttet er skattepligtigt, idet der som følge af gældende skatteregler ses bort fra udbytter fra Grønland. Bemyndigelsen har således til formål at sikre, at opgørelsen af den aktuelle indkomst sker så kvalificeret som mulig under hensyn til de praktiske og tekniske udfordringer, der er på området.

Naalakkersuisut vil desuden kunne fastsætte regler om omregning af pensioner omfattet af § 39 a og lønindkomst omfattet § 70 og § 71 i landstingslov om indkomstskat til værdier før skat.

Naalakkersuisut foreslås også bemyndiget til at fastsætte regler om opgørelsen af den aktuelle indkomst i tilfælde, hvor en person ikke har haft skattepligtige indkomster eller pensioner omfattet af § 39 a i landstingslov om indkomstskat i en 12 måneders periode. En sådan situation vil eksempelvis foreligge, hvis en person er flyttet til Grønland i løbet af de 12 måneder. I disse tilfælde vil der bl.a. skulle tages hensyn til, hvilke indkomster den pågældende kan forventes at oppebære i en kommende 12 måneders periode.

Til § 6

I nogle tilfælde ændrer en persons indkomstforhold sig væsentligt i løbet af kort tid. Det gælder eksempelvis når en studerende afslutter sin uddannelse og indtræder i en fast stilling, eller når en lønmodtager opsiger sin stilling med henblik på at gå på pension eller hvis vedkommende pga. sygdom eller pludselig opstået skade bliver uarbejdsdygtig for en kortere eller længere periode.

Bestemmelsen pålægger det offentlige at foretage en ny beregning af en persons aktuelle indkomst i tilfælde, hvor vedkommendes indkomst ændrer sig 5 procent eller mere. Beregningen skal ske på baggrund af den forventede samlede indkomst.

Myndighederne vil ofte ikke kunne forudse om en måneds eller to måneders udsving i en persons indkomstforhold er udtryk for en længerevarende ændring af den pågældendes økonomiske forhold. Myndighederne vil således kun skulle genberegne en persons aktuelle indkomst, når myndigheden har en begrundet formodning om, at der er tale om en længerevarende ændring, eller hvis personen henvender sig til en myndighed med oplysninger som viser, at vedkommendes aktuelle indkomst vil ændre sig 10 procent eller mere.

Foretages en ny beregning af en persons aktuelle indkomst, vil denne blive lagt til grund for udbetaling af tilskud, sociale ydelse eller fastsættelse af takster.

Til § 7

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2018 og have virkning fra og med fastsættelsen af satsstilpasningsprocenten for finansåret 2019.